

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofscouncil.bg

Приложение 1

**Оперативен план за осигуряване на функционален публичен достъп
до чешмите на територията на СО.**

Мярка 1: Създаване на централен дигитален регистър

Актуално състояние: На централно ниво информацията е разпокъсана и непълна. Данните се намират в районните администрации, като при някои не са пълни. Липсва ясна процедура за актуализиране на информацията.

Ползи:

- Централизиране на данните за обществените чешми, което ще улесни управлението и поддръжката им.
- Подобряване на прозрачността и достъпа до информация както за гражданите, така и за общинските администрации.
- Улесняване на подаването на сигнали и проследяване на тяхното изпълнение.
- Оптимизиране на ресурсите за поддръжка чрез анализ на историята на ремонтите и състоянието на обектите.
- Възможност за анализ и прогнозиране на необходимостта от ремонти и поддръжка въз основа на събраните данни.
- Улесняване на достъпа за гражданите и туристите – лесно намиране на чешмите чрез дигитален регистър и информационни табели.

Интегриране към съществуващите системи: Регистърът следва да се разработи самостоятелно с възможност за интегриране към регистъра на зелените площи и трайната гървесна растителност. Карта на Zero Waste Sofia - Чешмите в България и мобилно приложение ще бъдат предоставени за безвъзмездно ползване за целите на общината.

Регистърът следва да има следните функционалности:
Функционалности за потребители:

- Локация
- Име на чешмата

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

- История
- Вид на чешмата - софийска вода, изворна, минерална, топла минерална
- Снимка
- Статус - работеща/неработеща
- Питейна или не
- Показатели за водата
- Възможност за навигиране до мястото
- Възможност за подаване на сигнали и получаване на обратна връзка (необходима е интеграция с Call Sofia)

Функционалности за администрацията (необходими са допълнителни разработки от вътрешни звена на СО):

- Локация
- Име на чешмата
- Вид на чешмата - софийска вода, изворна, минерална, топла минерална
- Материал - каменна, метална и гр.
- Точка на присъединяване и точка на отводняване
- Снимка
- Статус - работеща/неработеща
- Питейна или не
- Технически данни
- Възможност за навигиране до мястото
- Възможност за създаване на задача с изпълнител (предварително зададени) и срок.
- Качване на снимка от изпълнение на задачата.
- Приемане на изпълнението и обратна връзка при подаден сигнал.
- История на задачите (посещения, почистване, ремонти, бюджет).
- Анализ на натрупани данни за оптимизиране на поддръжката и планиране на ремонти.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

Мярка 2: Унифициране на наименованието на чешмите, създаване на уникален идентификационен код (УИК) за всяка чешма

Настоящо

състояние:

Понастоящем чешмите в София се именуват спонтанно от различни хора или общности, което води до объркване, дублиране и липса на единна база данни. Липсва централизирана система за обозначаване и регистриране, което затруднява тяхното картографиране, поддръжка и популяризиране като част от градската инфраструктура.

Предложение за решение:

- **Създаване на единна система за именуване** – въвеждане на стандартизирани правила, които да отразяват историческите, географските или културните особености на местоположението.
- **Присвояване на уникален идентификационен код (УИК)** – кодът ще съдържа информация за района, годината на регистрация и поредния номер на обекта, улеснявайки дигиталното му проследяване.
- **Въвеждане на QR кодове на чешмите с културно и историческо значение** – всеки QR код ще води към дигитална платформа с информация за историята на чешмата, значението ѝ за района и любопитни факти. Това ще допринесе за популяризирането на чешмите като част от културното наследство на София.

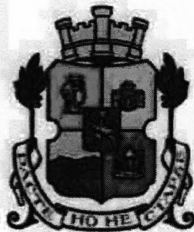
Очаквани

ползи:

Яснота и стандартизация – избягване на дублиращи се или подвеждащи наименования, улесняване на комуникацията и локализирането на чешмите. **По-добра поддръжка и управление** – възможност за ефективен мониторинг на състоянието и по-бърза реакция при необходимост от ремонт. **Културна и туристическа стойност** – популяризиране на чешмите като част от културното наследство на София и привличане на интерес от туристи.

Мярка 3: Контрол върху качеството на водата и разходването ѝ

За да се гарантира безопасността и устойчивото използване на обществените чешми, е необходимо да се въведе системен контрол върху качеството на водата и предотвратяването на загуби.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

3.1. Мониторинг на качеството на водата

- Провеждане на регулярни проби в сътрудничество със „Софийска вода“ за гарантиране на съответствие със стандартите за питейна вода.
- Публичен достъп до резултатите чрез дигиталната карта на чешмите.

3.2. Проверка на водата преди пускане и зазимяване

- Съвместно със „Софийска вода“ да се извършват анализи при стартиране на активния сезон и преди спиране през зимата.
- Прочистване при необходимост.

3.3. Следене на течовете и загубите на вода

- Редовни инспекции за течове и неефективно разходване.
- Онлайн платформа за граждански сигнали.
- Възможност за сензори за дебит и налягане в ключови зони.

3.4. Монтиране на спирателни механизми

- Инсталиране на кранове, бутонни или сензорни механизми на всички чешми.
- Приоритизиране на високо дебитните и неефективни чешми.

Очаквани ползи:

- Гарантиране на безопасността на водата.
- Намаляване на разхищението и по-добра поддръжка.
- По-устойчиво управление на водните ресурси.

Мярка 4: Приемане и прилагане на следните критерии за приоритизиране на ремонт на чешми.

Обществените чешми в София са не само източник на питейна вода, но и важна част от културната и социалната среда на града. За да се осигури ефективно управление на ресурсите и целенасочена поддръжка, е необходимо приоритизиране на ремонтите на базата на ясни и обективни критерии.

Настоящата мярка въвежда система за оценка, която ще подпомогне вземането на информирани решения при разпределението на средства и ресурси за възстановяване на чешмите.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

	Критерий	Тежест
1	Бр. преки бенефициенти	5
2	Културно-историческа стойност	4
3	Отстояние от най-близка работеща чешма	3
4	Проектна готовност	2
5	Наличие на КСС	2
6	Финансова стойност на ремонта/проекта	1
7	Социализация на мястото	1
8	Обществена чувствителност	1

Описание на
критериите:

Брой преки
бенефициенти
(5 т.) – Колкото
повече хора
реално
използват
чешмата,

толкова по-голям приоритет ще има нейният ремонт.

Културно-историческа стойност (4 т.) – Чешмите, които имат значима историческа, архитектурна или културна стойност, ще бъдат приоритизирани с оглед на опазването на наследството.

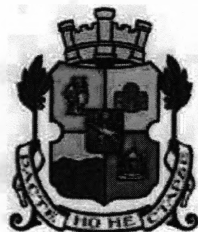
Отстояние от най-близката работеща чешма (3 т.) – Чешмите в райони с ограничен достъп до обществени точки за достъп до питейна вода ще бъдат с по-висок приоритет.

Проектна готовност (2 т.) – Чешмите, за които вече има подготвени технически проекти, ще могат да бъдат ремонтирани по-бързо и с по-малко административни пречки.

Наличие на количествено-стойностна сметка (КСС) (2 т.) – Ако за ремонта има изготвена детайлна сметка, това улеснява процеса и позволява по-бързо осигуряване на финансиране.

Финансова стойност на ремонта/проекта (1 т.) – По-малки по стойност ремонти могат да бъдат реализирани по-лесно, но това не е основният фактор за приоритизация.

Социализация на мястото (1 т.) – Ако пространството около чешмата се използва активно (например в паркове, площади, туристически маршрути), това също повишава значимостта на ремонта.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

Обществена чувствителност (1 т.) – Гражданските инициативи, сигнали и интерес към дадена чешма също ще бъдат отчитани като фактор.

Мярка 5: Осигуряване на качествена и навременна поддръжка на обществените чешми

За да се гарантира устойчивото функциониране на обществените чешми в София, е необходимо въвеждането на ефективна система за редовна поддръжка, текущи ремонти и оптимизиране на разходите за вода. Този модел комбинира оперативната роля на районите с координационната и контролна функция на дирекция "Зелена система" в направление „Зелена система, екология и земеползване“ чрез координатор „Градски чешми“.

1. Координатор „Градски чешми“ в направление „Зелена система, екология и земеползване“

Назначаване в направление „Зелена система, екология и земеползване“ на координатор „Градски чешми“, който да поеме стратегическото управление, координацията и контрола на обществените чешми, като същевременно запази самостоятелността на районите в тяхната поддръжка и управление.

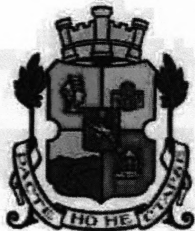
Основни функции на Координатора:

- Централизирано управление и поддържане на дигитален регистър на чешмите с информация за статуса и извършените ремонти.
- Изготвяне на справки по райони два пъти месечно.
- Осигуряване на специализирана техника и обучен персонал за редовно почистване.
- Подкрепа на районите при възлагане на ремонти и при нужда обединяване на заявки от няколко района за по-ефективно изпълнение.
- Контрол върху разходите за вода и мониторинг на състоянието на водопроводната инфраструктура съвместно с ВиК София и Софийска вода.
- Разработване на годишен бюджет за ремонти и поддръжка, който да бъде разпределен между отговорните звена на Столична община и районите по обективни критерии.

2. Процедура за поддръжка и текущи ремонти

Отговорности на районите

- Всяка районна администрация има ангажимент регулярно (2 пъти месечно) да следи състоянието на чешмите и да подава информация в стандартизирана

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

форма към координатор "Градски чешми", както и да приема сигнали от граждани.

- Районът има право да възлага текущи ремонти самостоятелно в рамките на определения бюджет.
- Районите получават годишен бюджет за поддръжка, с който организират малки ремонти и текущи дейности, като:
 - Подмяна на кранове и поправка на течове.
 - Почистване на чешмите, ако не се организира на централно ниво.
 - Мониторинг на разходите за вода и предотвратяване на загуби.

Роля на координатор „Градски чешми“ и направление „Зелена система, екология и земеползване“

- Подпомага районите с експертна помощ и предоставя насоки за техническите стандарти.
- Проследява качеството на изпълнените ремонти и може да предприеме корективни действия.
- При липса на капацитет в даден район, може да възлага поддръжката от името на района.
- Когато няколко района имат сходни нужди, с тяхно съгласие обединява заявки и договаря по-изгодни условия за изпълнение.

3. Годишно планиране и възлагане на ремонти

Годишно планиране

- Районните администрации изготвят годишен план за ремонтите на обществените чешми, който се координира с Координатор „Градски чешми“.
- Въз основа на тези планове, Координаторът предлага годишен бюджет за ремонти на база състоянието на чешмите, историческите разходи за поддръжка и приети критерии за приоритизиране на ремонти и нови чешми.
- Районите получават одобрен бюджет, който могат да използват за ремонти, като задължително отчитат разходите.

Контрол върху изпълнението

Контролът върху ремонтите е на две нива:

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

- Районът извършва проверка и първоначално приемане на ремонта.
- Координатор „Градски чешми“ прави вторична проверка и окончателно потвърждение.
- След приемането на ремонта, информацията се актуализира в дигиталния регистър.

4. Финансиране и контрол на разходите за вода

Всеки район ще получава целево финансиране за разходите за вода на обществените чешми.

Финансирането ще бъде разпределено на база:

- Броя на активните чешми в района.
- Средните разходи за вода от предходни периоди.
- Ефективността на водопотреблението.

Мерки за контрол на водните разходи

- Районите ще бъдат задължени да внедрят спирателни механизми, за да се предотврати излишен разход на вода.
- Въвеждане на регулярни проверки за течове и загуби.
- Районите ще подават месечен отчет за разходите за вода.
- Координатор „Градски чешми“ ще следи за големи водни загуби и при нужда ще възлага обследване и ремонтни дейности.

Очаквани ползи:

- Редовна и качествена поддръжка чрез ясно разпределени отговорности.
- По-бърза реакция при повреди – ясна процедура за ремонт с конкретни срокове.
- Прозрачно разпределение на бюджетите за ремонти и поддръжка.
- По-добра поддръжка на културно-историческите чешми – планирани ремонти с ясни критерии.
- Ефективно използване на водните ресурси чрез контрол на разходите.
- Интеграция с гражданите – възможност за сигнали и прозрачност на статуса на всяка чешма.

Този модел осигурява ефективност, прозрачност и устойчиво управление на обществените чешми, като съчетава централна координация с гъвкавост на местно ниво. Тази мярка ще гарантира устойчивост и дългосрочно управление на

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

обществените чешми в София, осигурявайки на гражданите достъп до чиста питейна вода и поддържана градска инфраструктура.

Мярка 6: Приемане на процедура за дарение и доброволчески труд от граждани и бизнес

Обществените чешми в София са част от градската идентичност, културното наследство и достъпа до безплатна питейна вода. Поддръжката и възстановяването на тези обекти често изискват значителни ресурси, които могат да бъдат осигурени не само от общинския бюджет, но и чрез дарения и доброволчески инициативи. Настоящата мярка предвижда създаване на публична процедура за улесняване на дарителството и доброволческия труд в подкрепа на чешмите.

Цели на мярката:

- Да даде възможност на гражданите и бизнеса да допринасят за възстановяването и поддръжката на чешмите.
- Да регламентира процеса на дарения, осигурявайки прозрачност и контрол върху разходването на средствата.
- Да насърчи доброволческите инициативи като част от активното гражданско участие.
- Да осигури механизъм за по-бърза реализация на ремонти чрез допълнително финансиране и труд.

Процедура за дарения:

Дарения в натурална форма – дарителите могат да предоставят строителни материали, оборудване или други необходими ресурси за възстановяване и поддръжка на градските чешми.

Дарения за конкретен обект – възможност за дарители да изберат конкретна чешма, която желаят да възстановят, като осигурят нужните материали и/или подкрепят изпълнението на ремонтните дейности.

Прозрачност и отчетност – публикуване на списък с даренията и реализираните проекти на общинска платформа.

Процедура за доброволчески труд:

Организиране на доброволчески акции – в сътрудничество с граждански организации, училища и бизнеси, които желаят да участват в почистване, малки ремонти и

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

облагородяване на пространството около чешмите. Ясни насоки за участие – общината предоставя списък със задачи, които могат да бъдат изпълнени от доброволци (почистване, озеленяване, освежаване на надписи и табели, поставяне на QR кодове и гр.). Координация с координатор „Градски чешми“ – доброволческите инициативи ще бъдат съобразени с нуждите на съответния обект и насочени към чешми, които не изискват специализирана техническа намеса.

Възможни механизми за насърчаване на участието:

Дарителски сертификати и признание – бизнесите и гражданите, направили дарение или доброволен труд, могат да получават публично признание. **Партньорства с корпоративния сектор** – насърчаване на компаниите да включват възстановяването на чешмите в своите програми за корпоративна социална отговорност.

Платформа за ангажираност – създаване на интерактивен уебсайт, където гражданите и бизнесът могат да следят напредъка по различни проекти, да кандидатстват за участие или да предлагат идеи за нови чешми.

Очаквани ползи:

- По-бързо възстановяване на чешмите чрез допълнително финансиране и доброволен труд.
- Увеличаване на обществената ангажираност и отговорност към публичните пространства.
- Прозрачен процес на дарения и участие с отчетност и ясно разпределение на средствата.
- Повишаване на корпоративната социална отговорност – бизнесът ще има възможност да допринесе за подобряване на градската среда.
- Създаване на положителен социален ефект – доброволческите акции ще насърчат социалната сплотеност и ще изградят култура на грижа за градската среда.

Тази мярка ще даде възможност на гражданите и бизнеса да участват активно в опазването и развитието на обществените чешми, като допълнят усилията на общината за по-устойчиво управление на водните ресурси в града.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

Мярка 7: Приемане на тригодишен план за осъществяване на основни ремонти според посочените нужди от районите и използване на критериите в Мярка 5.

Този анализ е направен въз основа на предложените критерии, предоставените данни от районните администрации и обхваща периода на мандата. Целта е да се приоритизират чешмите, които най-много се нуждаят от ремонт, като се вземат предвид различни фактори като брой преки бенефициенти, културно-историческа стойност, отстояние от най-близка работеща чешма и други.

На базата на тези критерии, чешмите са разпределени по години с прогнозиран бюджет за ремонта, като за 2025 г. са избрани 27 чешми с най-висок приоритет.

2025 – 27 чешми с висок приоритет

- **Средец** – 13 бр. – Градската градина, Градинка Кристал, Вляво на НХГ, Заг Руската черква „Св. Николай Мирликийски“, чешма „Св. Георги победоносец“ – в градина Св. София, Вдясно от Етнографския музей, Пред храм „Св. Седмочисленици“, в Такевата градинка, В градинката „Равин Габриел Меркадо Алмонсиньо“, Градинката на пл. „Португалия“, кв. „Яворов, Заг паметника на патриарх Евтимий, пред Софийския Университет – две чешми
- **Триадица** – 2 бр. – Южен парк, алея до метрото, Градина храм „Св. Георги“
- **Оборище** – 2бр. Чешма в градината пред Музей за история на София, Чешма в градинка Кюлуците
- **Младост** – Младост-4, парк Сухото дере
- **Лозенец** – 2бр., Пазара Стара стена и м. Кръста
- **Надежда** – м. станция Бели Дунав
- **Надежда** – 1ч., бул. „Ломско шосе“ № 36 пред магазин „DM“
- **Люлин** – 3 бр. до бл. 330. Люлин 3; до бл. 137, Люлин 10; До бл. 611, Люлин 6, Търговски център;
- **Искър** – парк „Дружба“, гр. София, ж.к. „Дружба 1“
- **Възраждане** – Парк „Св. Никола“

2026 – 8 чешми със среден приоритет

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

- Красно село –Градина Сухото езеро, ул. Даскал Манол, бл. 1
- Красно село – Градина Ереван, ул. Дамян Груев № 8
- Красно село - Градинка пред бл. 20, ж.к. Лагера
- Лозенец – Детска площадка на ул. "Персенк"/ул. "Кричим"
- Младост – ж.к. "Младост-1", градинката пред читалище "Младост"
- Искър –Гробищен парк с. Бусманци - ул. „Д-р Иван Стаменов“
- Панчарево – с. Кокаляне, до ВЕЦ "Кокаляне"
- Панчарево – с. Герман, пред читалището

2027 – 7 чешми с по-нисък приоритет

- Панчарево – с. Лозен, на детска площадка
- Панчарево – с. Лозен, под детската площадка
- Панчарево – пред пощата (срещу кметството), ул. "Съединение" 127
- Панчарево – в градинката, ъгъла на ул. "Врх Острокарп" и ул. "Иван Пешев"
- Лозенец – Борисова градина – м. Погребите, до Лесничейство
- Лозенец – Борисова градина – м. Погребите, вътрешна алея
- Илинден – бул. Сливница зад бр. 130, спирка Кукуш

Обобщение:

- 2025 г.: 27 чешми
- 2026 г.: 8 чешми
- 2027 г.: 7 чешми

Това разпределение осигурява приоритетен ремонт на чешмите през 2025 г. с най-висок приоритет, като останалите чешми са разпределени за 2026 и 2027 г.

Мярка 8: Приемане и прилагане на следните критерии за приоритизиране на изграждането на нови чешми

Обществените чешми са ключов елемент от градската инфраструктура, осигуряващи достъп до безплатна питейна вода, подобряващи качеството на

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

живот и подпомагащи устойчивото развитие. В условията на необходимост от адаптация към климатичните промени и засилени урбанистични предизвикателства, приоритетното изграждане на нови чешми трябва да се основава на ясни критерии, които гарантират максимална полза за гражданите и градската среда.

Настоящата мярка определя методология за приоритизиране на локациите за нови чешми, базирана на обективни показатели като интензивност на използване, достъпност, устойчивост спрямо климатичните промени и техническа изпълнимост.

	Критерий	Тежест
1	Пешеходен трафик и потенциал за използване	5
2	Достъп и равнопоставеност (отстояние от най-близката работеща чешма)	3
3	Уязвимост към климатични промени (Градски топлинни острови и др.)	2
4	Изпълнимост и въздействие	1

Описание на

критериите:

Пешеходен трафик и потенциал за използване (5 т.) – Новите чешми трябва да бъдат разположени в локации с интензивен човекопоток, за да осигурят максимална полза. Това включва паркове, площади, спортни комплекси, търговски улици, спирки на градския транспорт и туристически обекти.

Достъп и равнопоставеност (3 т.) – Райони, в които липсват работещи чешми, ще бъдат приоритетни, за да се осигури равен достъп до питейна вода за всички граждани, включително хора с ограничена мобилност.

Уязвимост към климатични промени (2 т.) – Изграждането на чешми в градските топлинни острови и други места с висок риск от презряване ще спомогне за охлаждането на градската среда и подобряване на комфорта на пешеходците.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

Изпълнимост и въздействие (1 т.) – Техническата възможност за свързване с водопроводната мрежа, наличието на необходимото пространство и финансовата обосновааност ще бъдат вземани предвид, за да се гарантира ефективност на инвестицията.

Очаквани ползи:

- По-добър достъп до питейна вода в ключови обществени пространства.
- Намаляване на пластмасовите отпадъци чрез насърчаване на повторното пълнене на бутилки.
- Подобряване на градския микроклимат в зони с високи температури.
- Създаване на по-здравословна и устойчива градска среда чрез стратегическо разпределение на новите чешми.
- Прозрачен процес на вземане на решения, базиран на ясни критерии.
- Тази мярка ще осигури ефективно планиране и приоритизиране на изграждането на нови чешми, като се гарантира максимален социален и екологичен ефект.

Мярка 9: Разработване и приемане на стандарт за чешми в различните части на градската среда

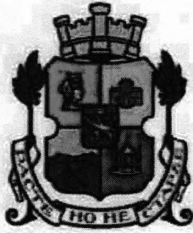
Общественияте чешми са не само източник на питейна вода, но и част от градския ландшафт, културната идентичност и устойчивата инфраструктура. В момента в София липсва единен стандарт за изграждане на чешми, което води до несъответствия в дизайна, функционалността и достъпността им.

Тази мярка предвижда разработване и приемане на стандарт за чешми, който да осигури единност в градската среда, функционалност и устойчивост спрямо вандалски прояви и климатичните предизвикателства. Той ще включва различни изисквания към чешмите, адаптирани към специфичните нужди на паркове, квартални пространства, централната градска част, площади и обекти на недвижимо кутурно наследство.

Основни параметри на стандарта:

1. Видове чешми според местоположението:

Паркови чешми – проектирани за голям поток от хора, с включени елементи за удобство на различни групи (високи и ниски чучури, корито за животни).
Квартални чешми – семпъл и устойчив дизайн, позволяващ лесна поддръжка, с

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

възможност за адаптация към конкретните нужди на района. Чешми в централната градска част, на площади и в имоти, обекти на недвижимото културно наследство – естетически съобразени с архитектурата на околната среда, с по-висока културна и историческа стойност. Чешми в индустриални и периферни зони – функционални, с висока издръжливост и възможност за лесен достъп.

2. Минимални задължителни елементи:

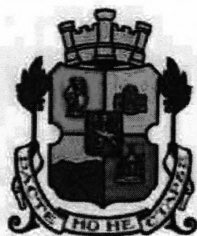
- Преливник за животни – ниско разположен елемент, позволяващ достъп на домашни любимци и градски животни до вода.
- Спирателни механизми – кранове, сензори или бутонни системи за икономия на вода и предотвратяване на течове.
- Механизми за охлаждаща мъгла – интегрирани разпръскващи системи за финна водна мъгла, предназначени за локации, идентифицирани като градски топлинни острови.
- Достъпност – чешмите трябва да бъдат проектирани така, че да бъдат удобни за деца, възрастни и хора с увреждания (различна височина на чучурите, достъпност за инвалидни колички).
- Устойчиви и лесни за поддръжка материали – използване на бетон, гранит, неръждаема стомана или други дълготрайни и вандалоустойчиви материали.
- revizia

Включване в Наредбата за градската среда:

Стандартът следва да бъде част от Наредбата за градската среда, за да гарантира, че всички нови или реконструирани чешми ще отговарят на утвърдените критерии за функционалност, устойчивост и достъпност. Въвеждане на задължителни изисквания за адаптиране на съществуващите чешми при основен ремонт, за да отговарят на новите стандарти. Ясни насоки за прилагане – всички нови чешми, изграждани от общината или частни инвеститори в публични пространства, ще трябва да следват стандартизирания модел.

Очаквани ползи:

- Единен градски дизайн – хармонизиране на градската среда и премахване на несъответствията в архитектурния стил на чешмите.
- Повишена функционалност – гарантиране на удобство за различни групи потребители, включително деца, възрастни, хора с увреждания и животни.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

- По-добра адаптация към климатичните предизвикателства – използването на охлаждаща мъгла в горещи зони ще подобри градския микроклимат.
- По-устойчиво и икономично използване на водните ресурси – чрез внедряване на модерни механизми за контрол на водопотока и спирателни системи.
- Лесна поддръжка и дълготрайност – изборът на устойчиви материали ще намали разходите за ремонт и подмяна.

Тази мярка ще осигури по-функционални, достъпни и устойчиви чешми в София, съобразени с нуждите на гражданите и екологичните предизвикателства.

Мярка 10: Идентифициране на райони с недостиг на обществени чешми въз основа на данни за отстояние и нужди на населението и Приемане на план за изграждане на нови чешми.

На база наличните данни от документа и картата на Zero Waste Sofia, можем да идентифицираме няколко района с недостиг или пълна липса на обществени чешми.

Райони с липса или малък брой чешми (недостиг):

- Подуяне: няма регистрирани обществени чешми.
- Красна поляна – няма регистрирани обществени чешми, въпреки че районът е гъсто населен.
- Младост – 6 чешми (при голямо население и бързо разрастване на района, броят е недостатъчен).
- Люлин – 4 чешми (най-големият жилищен комплекс в София, но с изключително малък брой обществени чешми).
- Овча купел – малък брой чешми (особено в новите зони на района).
- Район Искър – малък брой чешми, сериозен недостиг на чешми, особено в района на Дружба.
- Район Слатина – Ограничен достъп – трите чешми не са достатъчни за гъсто населения район. Липса на покритие в големи части от района.

На база на събраните данни и предложените критерии могат да се направят следните предложения за места за нови обществени чешми.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofscouncil.bg

Категория А: Чешми с минерална вода (Висок приоритет)

14. Лозенец – Минерална чешма на бул. "Евлоги и Христо Георгиеви"

Категория Б: Чешми със захранване от Софийска вода

Централни райони и Паркови зони (Висок приоритет)

15. Възраждане – ж.к. Сердика, бл. 18
16. Подуяне – парк Герена
17. Подуяне – заг 24 СОУ
18. Триадица – Южен Парк, кучешки парк – при детската площадка
19. Триадица – Южен парк III част, Вход от бул. Петко Ю. Тодоров
20. Красна поляна – парк Лебеда
21. Люлин – Бъдещият парк Люлин – зона за отгих
22. Студентски – Парк Студентски
23. Овча купел – парк Овча купел
24. Искър – Дружба 1, парк до 108 училище
25. Банкя – кв. Градоман, детска площадка
26. В памет на инж. Иван Иванов

Мотиви:

- Висок пешеходен трафик и културно-историческа стойност.
- Локации с липсващи или недостатъчно работещи чешми.
- Обслужват както жители, така и туристи.
- Осигуряват питейна вода на спортуващи, семейства и деца.
- Покриват райони с липсващи чешми.

Гъстонаселени жилищни квартали (Среден приоритет)

1. Овча купел – междублоково пространство между бл. 416, 419 и 420
2. Триадица – кръстовище бул. Витоша и ул. Парчевич

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

3. Триадица – жк Стрелбище, пред читалище Светлина на ул. Тулча 20

4. Младост – ж.к. Младост 4, зона за отдих

Мотиви:

- Райони с голямо население и липса на обществени чешми.
- Възможност за изграждане на чешми в близост до детски площадки и спортни съоръжения.

Околоселищни и периферни зони (Нисък - среден приоритет)

1. Панчарево – близо до езерото и пешеходни маршрути

Мотиви:

- Гарантира достъп до вода за туристи и жители.

Времева рамка:

2025-2026 г. – Изграждане на чешмите с висок приоритет – 13 бр.

2027 г – Изграждане на чешмите със среден и нисък приоритет – 4 бр.

Обобщение:

Общо 17 нови чешми в стратегически точки на София. Фокус върху райони с нулево покритие, паркови зони и гъсто населени квартали. Разпределение, което ще подобри достъпа до питейна вода за хиляди жители и туристи.

Това предложение ще допринесе за по-зелена и устойчива градска среда, ще насърчи намаляването на пластмасовите отпадъци и ще подобри качеството на живот в София.

Мярка 11: Предотвратяване на вандализма върху обществените чешми в София

1. Въвеждане на видеонаблюдение на стратегически локации

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

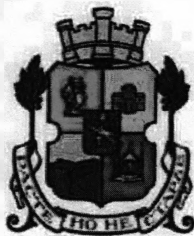
- **Анализ на рисковите зони:** Провеждане на проучване кои чешми са най-често обект на вандализъм. Приоритизиране на тези с културна и историческа стойност.
- **Монтиране на камери с дистанционен достъп:** Използване на видеонаблюдение в зони с висока посещаемост и висок риск от вандализъм, като се спазват изискванията на GDPR.
- **Създаване на връзка със СОТ и общинските звена за бърза реакция:** Възможност за директна намеса на охранителни екипи или общинска полиция при засичане на неправомерни действия.
- **Поставяне на анти-графити покритие върху нови и новоремонтирани обществени чешми.**
- **Обследване на възможност за поставяне на сензори за отдалечен мониторинг на неизправности и течове.**
- **Програма за обществен контрол:** Инсталиране на QR кодове върху чешмите, чрез които гражданите могат лесно да подават сигнали за повреди или вандализъм.

2. Въвеждане на застраховки срещу вандализъм

- **Оценка на риска и разработване на застрахователен продукт:** В партньорство със застрахователни компании да се изготви специфичен пакет за покриване на щети от вандализъм.
- **Пилотен проект с избрани обекти:** Тестово въвеждане на застрахователна защита за най-ценните исторически чешми в районите с висок риск.
- **Финансиране чрез публично-частно партньорство:** Включване на дарители и бизнеси, които имат интерес от запазване на обществените чешми.

3. Информационна и възпитателна кампания

- **Образователни инициативи:** Включване на информация за значението на обществените чешми в училищни програми и общински събития.
- **Визуални и дигитални кампании:** Информационни табели с исторически факти и послания срещу вандализъм; разпространение на видеа и постове в социалните мрежи.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,
Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

- Включване на общността: Насърчаване на квартални инициативи за опазване на чешмите, включително доброволчески акции за тяхното почистване и поддръжка.

Тези мерки ще допринесат за намаляване на вандалските прояви и ще осигурят по-дългосрочна защита на обществените чешми в София.

Мярка 12: Провеждане на годишна информационна кампания

Приемане и изпълнение на годишен комуникационен план

Годишната информационна кампания ще повиши информираността на гражданите за обществените чешми, насърчавайки тяхното използване и поддържане. Кампанията ще включва дигитални, образователни и доброволчески инициативи, както и партньорства с бизнеса и гражданския сектор.

Основни акценти на кампанията:

- **Световен ден на водата (март)** – доброволчески акции за почистване и ремонт на чешми, дарителска кампания и официално събитие на Столична община.
- **Образователни инициативи (април-май)** – училищни презентации за ползите от чешмяната вода, официално представяне на дигиталната карта и интегриране на QR кодове върху чешмите.
- **Лятна кампания за хидратация (юни-юли)** – популяризиране на питейната вода чрез градски маршрути „По пътя на чешмите“, временни водни станции и ангажиране на заведения и бизнеси.
- **Творчески и социални инициативи (август-септември)** – артистични проекти за обновяване на чешми, конкурс за дизайн на нови чешми и изложба на победителите.
- **Седмица на обществените чешми (октомври)** – откриване на реновирани чешми, експертен панел за бъдещето на градските чешми.
- **Оценка на ефекта и планиране (ноември-декември)** – анализ на резултатите, отчет за постигнатото и планиране на следващата година.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска №33, Тел. 93 77 591,

Факс 98 70 855, e-mail: info@sofcouncil.bg

Комуникационни канали и инструменти:

- **Дигитална карта и QR кодове** – интерактивна платформа за лесно намиране на чешми и информация за качеството на водата.
- **Социални медии и медийни кампании** – видеа, инфографики и лични истории за популяризиране на чешмите.
- **Публични събития и доброволчески акции** – ангажиране на гражданите чрез практически инициативи.
- **Партньорства с медии и гражданския сектор**
- **Бизнес партньорства** – насърчаване на заведения и фирми да подкрепят кампанията.

Очаквани резултати:

- **Повишена информираност и по-широко използване на обществените чешми.**
- **Намаляване на пластмасовите отпадъци чрез насърчаване на повторното пълнене на бутилки.**
- **По-добра поддръжка и социализация на обществените чешми.**
- **Гражданска ангажираност и корпоративна подкрепа за устойчивото развитие на София.**

Тази мярка ще създаде дългосрочна култура на грижа и осведоменост за значението на обществените чешми в града.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЛИВЕТОМИР ПЕТРОВ/